Технологізація навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності педагогів за нозологічним спрямуванням

(2017-2019)

Державний реєстраційний номер 0117U004687

Керівник – д.пед.н., професор кафедри спеціальної освіти Савінова Н.В.

Характер теми: ***прикладна***

Зв’язок із пріоритетними напрямами розвитку науки і техніки України

Секція Педагогіка, психологія, соціологія, українознавство, проблеми освіти і науки

Назва пріоритетного напряму наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Науковий напрям суспільні науки

***Програми МОН України*:** Нова українська школа.

Список виконавців:

- **Савінова Н. В.,** керівник НДР, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти;
- **Кисличенко В. А.,** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти;
- **Стельмах Н. В.,** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти;
- **Середа І. В.,** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти;
- **Білюк О. Г.,** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти;
- **Карсканова С. В.,** кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти;
- **Борулько Д. М.,** кандидат медичних наук, доцент кафедри спеціальної освіти;
- **Берегова М. І.** кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної освіти;
- **Іванова Т. М.,** викладач кафедри спеціальної освіти.

Актуальність дослідження

Розвиток педагогічних технологій в сучасній освіті сприяє збагаченню професійно-педагогічної, зокрема професійно-методичної підготовки спеціальних педагогів, наповнюючи їх новим змістом, формами, методами та прийомами навчання, створюючи нові засоби корекційного навчання та виховання.

Технологічна компетентність спеціального педагога дозволить йому реально оцінити власні потенційні можливості, спроектувати педагогічний процес із позицій кінцевого результату та реалізувати за допомогою найбільш оптимально підібраних методів і технологій, підвищивши тим самим його ефективність.

Об'єкт дослідження – навчально-корекційна та корекційно-виховна діяльність спеціальних педагогів за нозологічним спрямуванням в умовах сучасних закладів освіти.

Метою роботи є дослідження шляхів підвищення ефективності навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності спеціальних педагогів на основі використання технологічного підходу.

У дослідженні використані такі ***методи:*** *теоретичні:* аналіз наукових праць, осмислення світового досвіду спеціальної освіти з метою визначення шляхів формування технологічної компетентності спеціальних педагогів; *емпіричні:* педагогічне спостереження; анкетування; вивчення досвіду організації професійної підготовки спеціальних педагогів та результатів педагогічної практики, елементи констатувального та формувального експерименту.

Одержані наукові результати

- Обґрунтовано принципи професійно-компетентнісної парадигми підготовки майбутніх спеціальних педагогів до здійснення навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності за нозологічним спрямуванням у контексті її технологізації.
- Визначено особливості використання педагогічних технологій у навчально-корекційному та корекційно-виховному процесі за нозологічним спрямуванням, а також шляхи формування технологічної компетентності спеціального педагога.
- Визначено компетентності, необхідні для реалізації навчально-корекційних та корекційно-виховних завдань в умовах інклюзії, активно-ігрового середовища тощо.

Одержані наукові результати (продовження)

- Здійснено відбір сучасних корекційно-педагогічних технологій, які забезпечують якість професійної підготовки спеціального педагога та їх використання у практичній підготовці.
- Розроблено методику та технології підготовки спеціальних педагогів до здійснення навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності за нозологічним спрямуванням в умовах інклюзивного навчального закладу.
- Розроблено методичні рекомендації з використання педагогічних технологій в корекційно-виховному процесі сучасних закладів освіти різного типу.

Визначено, що ***технологічна компетентність*** спеціального педагога є інтегрованою професійною характеристикою, яка відображає його здатність цілеспрямовано й ефективно здійснювати завдання професійної діяльності на технологічній основі. Вона складається з трьох взаємопов'язаних між собою компонентів: мотиваційного; змістового; операційного.

Обґрунтовано *критерії* сформованості технологічної компетентності спеціальних педагогів: загальну спрямованість на формування технологічної компетентності; характер загально-педагогічних та методичних знань з навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності; володіння технологічними вміннями і навичками.

Визначені 3 рівні сформованості технологічної компетентності спеціальних педагогів: низький, середній та високий. Розроблено методику їх діагностування.

Шляхи формування технологічної компетентності спеціальних педагогів:

- зміна пріоритетів професійно-компетентнісної парадигми підготовки майбутніх спеціальних педагогів до здійснення навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності за нозологічним спрямуванням у контексті її технологізації;
- визначення компетентностей для реалізації корекційних завдань в умовах інклюзії, активно-ігрового середовища та ін.;
- використання сучасних корекційно-педагогічних технологій для якісної професійної підготовки спеціальних педагогів;
- розробка технології підготовки спеціальних педагогів до здійснення навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності за нозологічним спрямуванням в умовах інклюзивного навчального закладу;
- розробка методичних рекомендацій з використання педагогічних технологій в корекційно-виховному процесі сучасних закладів освіти різного типу.

Методика підготовки корекційних педагогів до роботи в інклюзивному закладі

За результатами теоретичного аналізу проблеми та констатувального експерименту була розроблена 4-етапна методика підготовки майбутніх корекційних педагогів до роботи в інклюзивному освітньому просторі, яка включає пропедевтичний, теоретико-операційний, продуктивний та рефлексивно-оцінний етапи.

На кожному етапі конкретизовано мету, завдання, визначено зміст, методичні форми, засоби, технологічний інструментарій.

Практична цінність результатів НДР

- Визначено особливості технологічної складової у підготовці майбутніх спеціальних педагогів на рівні бакалаврату та магістратури.
- Створено діагностичний інструментарій для визначення рівня готовності спеціальних педагогів до застосування сучасних корекційно-педагогічних технологій.
- Розроблено методичні матеріали для проведення практичних, лабораторних, семінарських занять дисциплін циклу професійної підготовки у ВНЗ ІІІ – ІV рівнів акредитації (для підготовки кваліфікованих кадрів із спеціальності 016 Спеціальна освіта).
- Тренінгові заняття та методичні рекомендації для підготовки в системи післядипломної освіти.

Форми представлення результатів:

- Захист дисертацій – 1 (канд. пед. наук)
- Статті у науково-метричних виданнях – 15 (1 – база Web of Science);
- Статті у фахових виданнях – 12;
- Матеріали міжнародних та всеукраїнських конференцій – 6;
- Монографії – 5 (2 - одноосібні);
- Навчально-методичні посібники – 10;
- Охоронні документи – 13.
- Міжнародне наукове стажування – 4.

Монографії

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСНОВИ
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОЇ
ЛОГОДІАГНОСТИКИ
ТА ЛОГОКОРЕКЦІЇ

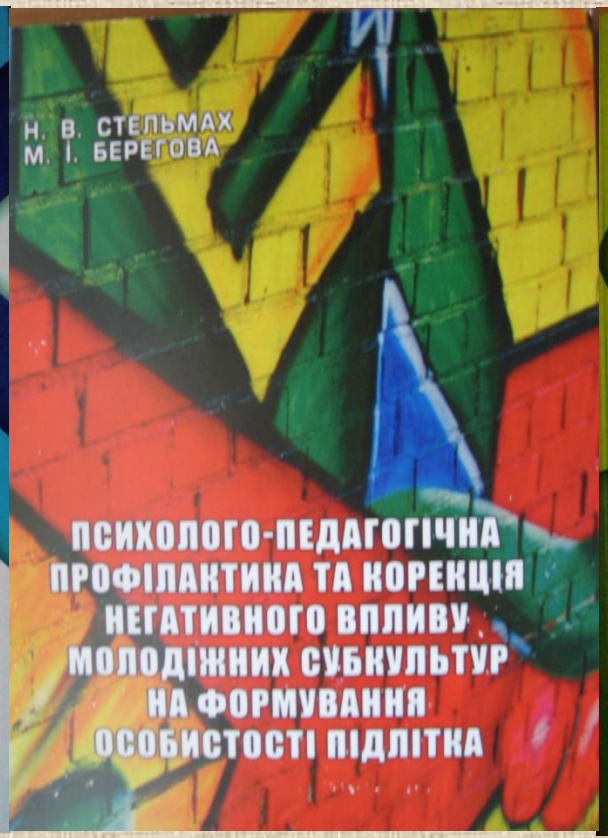
Н. В. СТЕЛЬМАХ
М. І. БЕРЕГОВА
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА
ПРОФІЛАКТИКА ТА КОРЕКЦІЯ
НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ
МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР
НА ФОРМУВАННЯ
ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА

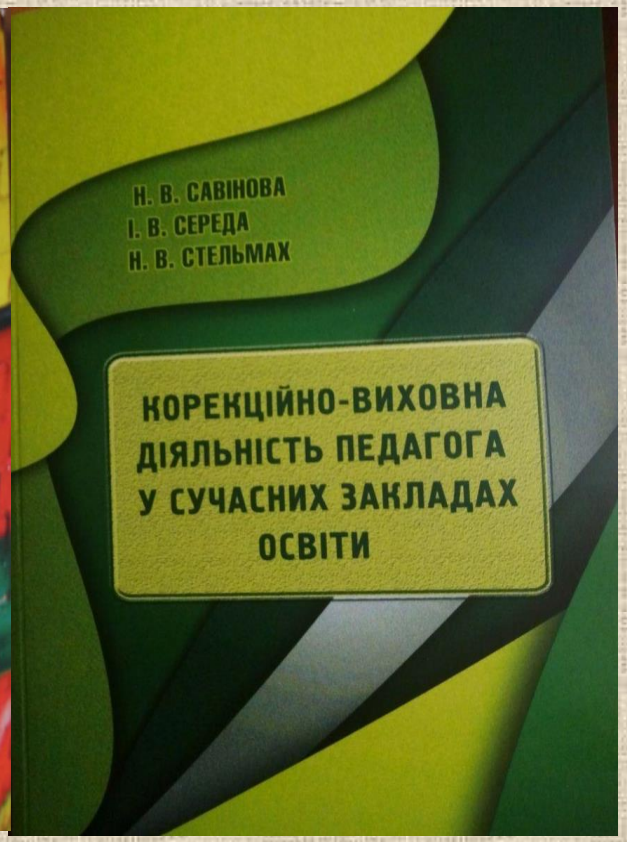
Н. В. САВІНОВА
І. В. СЕРЕДА
Н. В. СТЕЛЬМАХ
КОРЕКЦІЙНО-ВИХОВНА
ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА
У СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ
ОСВІТИ

Навчально-методичні посібники

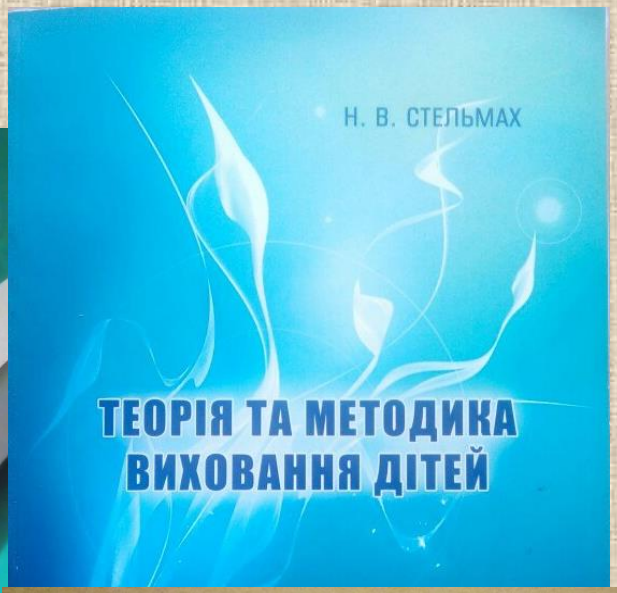

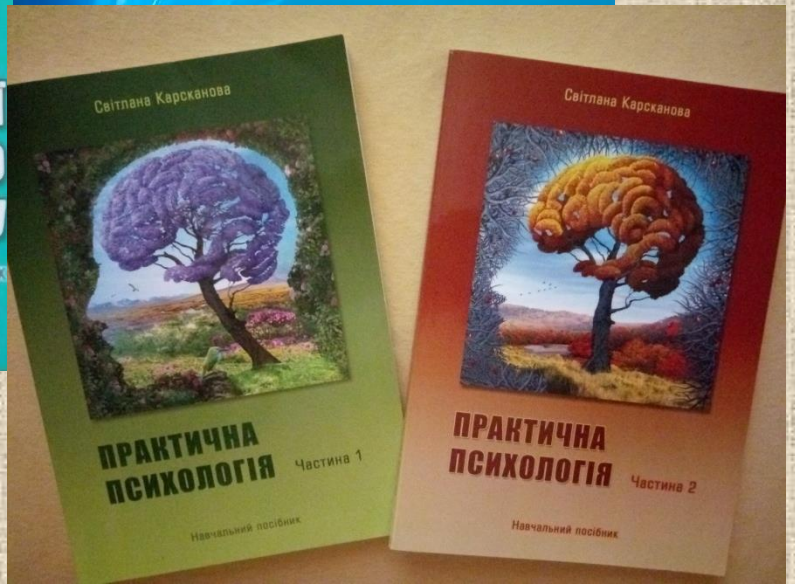

Участь у конференціях

Міжнародне стажування в рамках наукової теми

- Міжнародне наукове стажування у Вищій Лінгвістичній Школі у м. Ченстохові (Республіка Польша) в рамках Європейського освітнього проекту *«Інноваційні методи та технології викладання»* з 05.04.2019р. по 05.07.2019 р. (очно-дистанційна форма) наказ №25кв від 04.04.2019: **Савінова Н.В., Карсканова С.В.**
- Міжнародне наукове стажування в Вищій школі управління та адміністрації у м. Ополе (Польща) в рамках проекту *«Освітній візит до Європи»* за очно-дистанційною формою: з 27.03.19 по 07.06.19 : **Білюк О.Г.**

  з 17.04.19 по 17.07.19, наказ № 28/кв

  від 08.04.2019: **Середа І.В.**

ACADEMY OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION IN OPOLE

CERTIFICATE № 6908

about Scientific Training and Advanced Skills

is issued to SEREDA IRYNA

Was the participant at School of Training of Scientists and Teachers, that had been conducting in The Academy of Management and Administration in Poland, Opole, from the 10-th of July till the 17-th of July 2019.
Of such disciplines:

- Special pedagogy with basics of special didactics;
- Comparative pedagogy;
- Correctional andragogy;
- Inclusive education of children with a disorder of psychophysical development.
- Self-education and self-regulation of the individual;
- Pedagogical deontology, rhetoric, culture of speech collector's teacher;
- Psychological and pedagogical bases of correctional and educational process;

The Course included scientific training and advanced skills (40 academic hours) and independent work (140 hours). Total 180 hours.

Rektor Prof. dr hab. Marian Duczmal

Opole, Poland
July 17, 2019

Впровадження результатів дослідження

- Чорноморський національний університет імені Петра Могили (довідка № 03/120 від 20.02.2017).
- Миколаївський НМЦ миколаївської міської ради (акт упровадження №115 від 06.12.2018).
- Миколаївська загальноосвітня школа I-III ступеня № 20 (довідка № 75 від 23.03.2018).
- Миколаївська загальноосвітня школа I-III ступенів № 15 (акти впровадження № 66 від 06.04.2018, №№ 68,69 від 12.04.2018).
- Миколаївська загальноосвітня школа I-III ступеня № 28 (довідка про впровадження № 96 від 28.03.2019).
- Миколаївська загальноосвітня школа I-III ступеня № 39 (акт впровадження №18/1 від 09.01.2019, довідка про впровадження № 342 від 02.05.2019).
- Загальноосвітня школа I-III ступенів №13 (м. Миколаїв), акт про впровадження № 522 від 28.11.2019.

Впровадження результатів (продовження):

- Вознесенська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат (акт впровадження № 18 від 16.05.2018).
- Білгород-Дністровська загальноосвітня школа I-III ступенів № 11 Одеської області (акт впровадження від 05.03.2018).
- Новопетрівська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат (Снігурівський район, Миколаївська область), акт про впровадження №02-05/412 від 22.11.2019.
- Комунальний комбінований дошкільний навчальний заклад № 303 (м. Кривий Ріг), акт про впровадження № 97 від 26.04.2018).
- Дошкільний навчальний заклад № 85 м. Миколаєва (акти впровадження № 17 від 15.01.2018, від 26.06.2018).
- Державна реабілітаційна установа «Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Мрія» (м. Миколаїв), акти про впровадження: № 329 від 04.12.2019, №№ 519, 594 від 06.12.2019.

Студенти-переможці наукових конкурсів та олімпіад

Педагогічні технології в освітньому процесі

Охоронні документи за тематикою дослідження

Перспективи розвитку дослідження

Результатами дослідження стало створення методичних рекомендацій з формування технологічної компетентності спеціальних педагогів на основі запропонованих шляхів, а також рекомендацій щодо застосування педагогічних технологій у навчально-корекційній та корекційно-виховній діяльності педагогів за нозологічним спрямуванням.

Подальші перспективи вбачаємо у дослідженні компетентнісно зорієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців спеціальної та інклюзивної освіти.

Висновок

Завдання наукового дослідження виконані в повному обсязі. Доведено, що технологічна компетентність спеціального педагога сприяє підвищенню ефективності його навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності, дозволяючи адекватно оцінювати власні педагогічні можливості, проектувати педагогічний процес із позицій кінцевого результату та реалізовувати його за допомогою найбільш оптимально підібраних методів і технологій.

Упровадження розроблених рекомендацій щодо шляхів формування технологічної компетентності дозволить підвищити ефективність підготовки майбутніх спеціальних педагогів на етапі навчання в бакалавраті та магістратурі, а також у системі післядипломної освіти.

Дякую за увагу!